

Gedragscode Fierljepsport

Inleiding

Sinds de jaren negentig is er in de maatschappij steeds meer aandacht ontstaan voor het vervagen van normen en waarden en ongewenst gedrag. Aangezien ongewenst gedrag overal in de maatschappij kan opduiken (sport, school, uitgaan), heeft dit de daarop volgende jaren geresulteerd in het vormen van beleid op dit gebied door allerlei organisaties, maar ook door de landelijke sportkoepels. Er zijn, met een leidende rol voor de NOC*NSF, verschillende aanbevelingen aan alle sportbonden en sportclubs gedaan ter preventie van dit gedrag.

De fierljepsport mag zich nog redelijk gelukkig prijzen, daar excessen vergeleken met andere sportbonden nog redelijk zeldzaam zijn. Maar ook het NFB mag en wil haar ogen voor ongewenst gedrag niet sluiten. Ook het NFB constateert dat normen en waarden tijdens wedstrijden en trainingen soms kunnen wegglijden naar een bedenkelijk niveau. Het NFB wil haar verenigingen graag handvatten aanreiken om normen en waarden te handhaven. Het opstellen van en werken met gedragscodes is een dergelijk handvat.

Eén van de beleidsmethodes om ongewenst gedrag zoals agressie, vandalisme, vervuiling te beperken, is het opstellen van een gedragscode. Een belangrijke oorzaak van ongewenst gedrag is de onverschilligheid. In een cultuur waarin afzijdigheid de boventoon voert, spreken mensen elkaar steeds minder aan op ongewenst gedrag en houden zij geen tot weinig rekening met elkaars belangen. Door het ontbreken van duidelijke verwachtingen naar elkaar toe en het niet aanspreken op elkaars verantwoordelijkheid, kan ongewenst gedrag daarom gemakkelijker en ongestraft tot ontwikkeling komen. Dit proces gaat veelal van kwaad tot erger.

Aan de hand van een gedragscode, kunnen afspraken worden gemaakt over gewenst en ongewenst gedrag en kan worden overeen gekomen hoe om te gaan met personen die zich niet conform de regels gedragen. Een gedragscode is dus een hulpmiddel om goed gedrag te bevorderen.

Diverse redenen kunnen ten grondslag liggen aan waarom een vereniging een gedragscode zou gaan ontwikkelen. Enkele voorbeelden:

- o Het bevorderen van de sportiviteit en het onderlinge respect binnen een vereniging;
- o Het aanpakken van het verbale geweld van spelers, trainers en publiek bij een vereniging;
- o Het bevorderen van gezamenlijk verantwoordelijkheid, onderlinge contacten en sociale controle| binnen een vereniging;
- o Het voorkomen van ongewenst gedrag als geweld en agressie;
- o Het creëren van een klimaat waarbij er ruimte is voor deelname aan de sport van alle doelgroepen (geen discriminatie op basis van afkomst, geloof, huidskleur, handicap etc.).

Wat is een gedragscode?

Een gedragscode is een geheel van afspraken over het gedrag van mensen in een bepaalde situatie. Gedragscodes worden vrijwillig aangegaan en hebben geen wettelijke verplichting. Het gaat bij gedragscodes om een verplichting die een groep mensen (sporters, coaches, begeleiders, wedstrijdleders en publiek) vrijwillig met elkaar overeenkomt.

Naleving

Om ervoor te zorgen dat een gedragscode effectief is, moet deze ook worden nageleefd. Om deze naleving te kunnen waarborgen, is het wenselijk sancties af te spreken.

Borging in de vereniging

Het ontwikkelen van een gedragscode is een proces dat gericht is op de lange termijn, en moet verweven worden in de dagelijkse gang van zaken binnen de vereniging. Dit betekent dat het binnen de vereniging een vast onderdeel van het beleid moet worden.

Gedragscode voor de sport

Een aantal afspraken binnen de gedragscode kan worden verondersteld te gelden voor iedereen, zij dekken de gehele lading. Er kunnen zich echter specifieke zaken voordoen binnen een vereniging waardoor er noodzaak is om afspraken toe te voegen c.q. te verwijderen. Hier bent u uiteraard vrij in! Over het algemeen vormt een aantal afspraken de basis voor een gedragscode binnen de sport:

1. Respecteer de regels van je sport;
2. Respecteer de mede- en tegenstander binnen je sport;
3. Behandel alle deelnemers in je sport gelijkwaardig;
4. Gebruik geen (fysiek-, mentaal- en verbaal) geweld bij sport;
5. Zorg met respect voor accommodatie en materialen;
6. Samen staan voor een faire sport.

Richtlijnen voor afspraken binnen een gedragscode

Sommige afspraken gelden in meer of mindere mate voor bepaalde doelgroepen. Voor ouders gelden bijvoorbeeld andere richtlijnen dan voor de (jeugd-) leden zelf. Idem voor trainers, TC-ers en bestuurders. Hierdoor krijgt elke groep eigen verantwoordelijkheden en daar kunnen ze ook op worden aangesproken. Onderstaand geeft het NFB een aantal richtlijnen voor de doelgroepen binnen de vereniging.

Specifieke richtlijnen voor:

Sporters

1. Probeer te winnen met respect voor jezelf, je clubgenoten en je concurrenten;
2. Houd je aan de bekende of afgesproken wedstrijdregels;
3. Vind eerlijk en prettig sporten belangrijk en presteer zo goed mogelijk;
4. Aanvaard de beslissingen van scheidsrechters/TC-ers;
5. Beïnvloed de scheidsrechter/TC-ers niet door onbehoorlijke taal of agressieve gebaren en woorden;
6. Wees blij met een goede sprong maar laat je niet ontmoedigen door een mislukte sprong;
7. Wens de concurrent geluk met het behaalde succes als je zelf de verliezer bent;
8. Onsportiviteit van de tegenstander is nooit een reden om zelf onsportief te zijn of de club aan te moedigen ook onsportief te spelen of op te treden;
9. Wijs je medesporter gerust op onsportief of onplezierige gedrag;
10. Heb de moed om je eigen fouten of tekortkomingen met anderen te bespreken, bijvoorbeeld met je trainer, je leider, je clubgenoten of je ouders;
11. Respecteer het werk van al die mensen die ervoor zorgen dat in je sport mogelijkheden bestaan te trainen en wedstrijden deel te nemen. Dit is namelijk niet zo vanzelfsprekend;
12. Laat kleedkamers netjes achter. Ruim je spullen op;
13. Pesten is verboden;
14. Pak geen dingen van een ander zonder te vragen, anders is het stelen.

Ouders en verzorgers

1. Forceer een kind dat geen interesse toont nooit om deel te nemen aan een sport;
2. Bedenk dat kinderen sporten voor hun plezier en niet voor het uwe;
3. Moedig uw kind altijd aan om volgens de regels te spelen. Een goede trainer zal deze regels aanpassen aan de mogelijkheden van de deelnemers;
4. Leer uw kind dat eerlijke pogingen net zo belangrijk zijn als winnen, zodat het resultaat van elke wedstrijd geaccepteerd wordt zonder onnodige teleurstelling;
5. Verander een teleurstellende prestatie in een overwinning door uw kind te helpen te werken aan een grotere vaardigheid en het worden van een goede sportman/vrouw. Maak het kind nooit belachelijk en geef het geen uitbrander als het een fout heeft gemaakt of niet goed heeft gepresteerd.;
6. Bedenk dat kinderen het beste leren door na te doen, dus ook ongewenst gedrag!
7. Val een beslissing van een wedstrijdleider e.d. niet in het openbaar af en trek nooit de integriteit van dergelijke personen in twijfel;
8. Ondersteun alle pogingen om verbaal en fysiek misbruik tijdens sportactiviteiten door de jeugd te voorkomen;

9. Erken de waarde en het belang van vrijwillige trainers. Zij geven hun tijd en kennis om het sporten/de recreatie van uw kind mogelijk te maken;
10. Attendeer uw kind op het met zorg gebruik maken van de accommodatie; spullen opruimen, kleedkamer netjes achterlaten;
11. Geef aan dat kinderen geen dingen van een ander pakken zonder te vragen, anders is het stelen.

Trainers

1. Wees redelijk in uw eisen ten aanzien van de tijd, de energie en het enthousiasme van jeugdige spelers. Bedenk dat jongeren ook andere interesses hebben;
2. Leer uw spelers dat de spelregels afspraken zijn waar niemand zich aan mag onttrekken;
3. Deel daar waar mogelijk de kinderen in volgens leeftijd, lengte, vaardigheid en fysieke gesteldheid;
4. Vermijd dat getalenteerde sporters te veel aandacht krijgen. De minder goede sporters hebben zeker evenveel aandacht nodig en hebben daar ook recht op;
5. Bedenk dat kinderen voor hun plezier fierljeppen en iets willen leren. Winnen, een goede prestatie leveren is slechts een onderdeel. Een mislukte sprong ook;
6. Schreeuw niet en maak de kinderen nooit belachelijk als zij fouten maken of een mislukte sprong/oefening maken;
7. Zorg ervoor dat het materiaal voldoet aan de veiligheidseisen en geschikt is voor de leeftijd en de vaardigheid van de jongeren;
8. Bij het indelen en het bepalen van de duur van de trainingstijden dient men rekening te houden met de mate waarin de kinderen volwassen zijn;
9. Ontwikkel respect voor de vaardigheid van de andere ljeppers en voor de beslissingen van de scheidsrechter/TC-er en voor de trainer van de concurrenten;
10. Volg het advies op van een arts bij het bepalen of een geblesseerde ljeppers wel of niet kan trainen of aan de wedstrijd kan meedoen;
11. Kinderen hebben een trainer nodig die zij respecteren. Wees gul met lof wanneer het verdiend is;
12. Blijf op de hoogte van de beginselen van goede training en van groei en ontwikkeling van kinderen;
13. Leer sporters aan met zorg om te gaan met materiaal en accommodatie;
14. Pesten is verboden;
15. Geef aan dat leden geen dingen van een ander pakken zonder te vragen, anders is het stelen.

Wedstrijdleiders/TC-ers

1. Wees altijd rechtvaardig en geef leiding met de toepassing van de regels naar gelang het niveau van de deelnemers. Voel de situatie aan.
2. Zorg ervoor dat het plezier van de deelnemers in de sport niet verloren door onredelijk streng te zijn;
3. Geen woorden maar daden. Accepteer geen agressie, grove of beledigende taal van de deelnemers. Treed daar beheerst maar resoluut tegen op. Zorg ervoor dat zowel in als buiten het wedstrijd terrein uw gedrag correct en sportief is;
4. Geef daar waar het verdiend is deelnemers een compliment voor hun prestatie;
5. Wees beslist, objectief en beleefd bij het constateren van fouten;
6. Beoordeel opzettelijk, goed getimed "foul play" als onsportief, waardoor het respect voor eerlijk sporten handhaaft;
7. Moedig verandering van de regels openlijk aan als deze veranderingen tot bevordering van de deelname 'tot plezier en de vermaeck' leiden;
8. Zorg ervoor dat u op de hoogte bent en blijft van training en groei en ontwikkeling van de sporters.

Bestuurders

1. Zorg ervoor dat er gelijke mogelijkheden voor deelname in de sport bestaan voor alle jongeren ongeacht hun vaardigheid, geslacht, leeftijd of handicap;
2. Betrek de jongeren in planning, leiding en de evaluatie van alle activiteiten;
3. Sta niet toe dat welk sportprogramma dan ook primair voor de toeschouwers wordt gemaakt;
4. Materiaal en voorzieningen moeten voldoen aan de veiligheidseisen en geschikt zijn voor alle

- jongeren en geef aan dat hier met zorg mee omgegaan moet worden;
5. Bij de wedstrijdbepalingen en de duur aanvangstijden van de wedstrijden dient rekening te zijn gehouden met de leeftijd en mate van volwassenheid van de jongeren;
 6. Denk eraan dat het spel gespeeld wordt om het spel en de oefening wordt gedaan om de beheersing van de beweging. Zorg ervoor dat de beloning niet als het belangrijkste wordt gezien. Wèl als u gul bent met lof voor inzet en prestatie;
 7. Distribueer een gedragscode m.b.t. sportiviteit onder de sporter, trainers, wedstrijdleiders, coaches, officials, ouders en nieuwsmedia;
 8. Zorg ervoor dat ouders, trainers, sponsors, artsen en deelnemers zich bewust zijn van hun invloed en verantwoordelijkheid m.b.t. fair play in sport en spel;
 9. Zorg ervoor dat er goed toezicht van gediplomeerde en ervaren trainers is, die in staat zijn sportiviteit en goede technische vaardigheden te bevorderen;
 10. Bied korte cursussen (clinic's) aan om het trainen voor en het leiden van een wedstrijd te verbeteren met de nadruk op sportiviteit, voor, tijdens en na de wedstrijd;
 11. Pesten is verboden;
 12. Geef aan dat leden geen dingen van een ander pakken zonder te vragen, anders is het stelen.
 13. Bespreek onderlinge ongenoemens met elkaar en communiceer deze niet via de media
 14. Het bestuur vergadert volgens een jaarlijks vastgesteld schema en is transparant over de agenda en bestuursbesluiten die de ALV aangaan. Slechts in gemotiveerde uitzonderingsgevallen kunnen er klemmende redenen van privacy of discretie zijn om niet transparant te zijn.

Toeschouwers

1. Denk eraan dat de jeugd/de ljeppers voor haar /zijn eigen plezier deelneemt aan georganiseerde sportbeoefening. De jeugd doet dit niet voor uw vermaak, noch zijn de sporters miniprofsporters;
2. Gedraag u op uw best. Vermijd het gebruik van grove taal en het beledigen of belagen van spelers, trainers, scheidsrechters en officials;
3. Geef applaus bij een goede prestatie, ongeacht op het een eigen of een lid van een andere club betreft.
4. Toon respect voor de concurrenten. Zonder hen zou er geen wedstrijd zijn;
5. Maak een kind nooit belachelijk en scheld het niet uit als het een fout maakt gedurende een wedstrijd of demonstratie;
6. Veroordeel elk gebruik van geweld;
7. Respecteer de beslissing van de scheidsrechter/TC-er;
8. Moedig de jongeren/deelnemers altijd aan om zich aan de spel-/wedstrijdbepalingen te houden;
9. Zorg ervoor dat uw gedrag sportief is. Goed voorbeeld doet goed volgen;
10. Laat geen rommel achter!
11. Pesten is verboden.